

ගෙවතු වගාව හරහා ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ ගෘහස්ථ හිංසනය වැළැක්වීම සඳහා පවුල් සබඳතා ශක්තිමත් කිරීම

නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධනය පදනම (FISD), ශ්‍රී ලංකාව

ශ්‍රී ලංකාවේ සන්දර්භය

- වසංගතයට පෙර, නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) ලිංගික සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පදනම් කරගත් ප්‍රවණ්ඩත්වය විසඳීමට, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ ඒකාකාරිවලට අභියෝග කිරීමට සහ වාර්තා වූ ප්‍රවණ්ඩත්වයට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට යාන්ත්‍රණ සැකසීමට උදව් කිරීමට කටයුතු කළේය. අගුලු දැමීම මෙම ක්‍රියාකාරකම් නැවැත්වීය.
- අගුලු දැමීමේදී කාන්තාවන්ට සහ ළමයින්ට විරෝධී ප්‍රවණ්ඩත්වය උත්සන්න විය. පළමු රැල්ල තුළ දරුවන්ට සිදුවූ කෲරත්වයේ සියයට 40 ක වැඩිවීමක් වාර්තා විය.¹¹
- සෑම කෙනෙකුම නිවසේ රැඳී සිටීම නිසා ගෙදර දොරේ වැඩ කටයුතු විශාල වශයෙන් වැඩිවීම නිසා කාන්තාවන්ට අධික බරක් ඇති විය. සමාජ ආකල්ප සියලු ගෘහාශීර්ත කටයුතු කාන්තාවන්ගේ වගකීමක් ලෙස සලකයි.
- ගෘහස්ථ ප්‍රවණ්ඩත්වය හෝ අපයෝජනය කරන අපරාධකරුවන් සමඟ කාන්තාවන් සහ ළමයින් නිවසේ සිටියහ. ලිංගික, චිත්තවේගීය සහ ශාරීරික හිංසනයන් බොහෝ විය. ශාරීරික දණ්ඩනය පිළිගත් සම්මතයක් විය.

- වසංගතය අතරතුර බලහත්කාරයෙන් සහ අඩු වයසින් විවාහ වීම ප්‍රවණතාවක් බවට පත් විය; බොහෝ ගැහැණු ළමයින් අනාරක්ෂිත යැයි හැඟෙන නිවසක් හැර දමා අඩු වයසින් විවාහ වීමට ගියහ.
- ආහාර සුරක්ෂිතතාව විශාල අභියෝගයක් වූ අතර මත්පැන් අහිසි භාවිතය වැඩි විය. රැකියා අහිමිවීම දුප්පත් ජනතාව තවදුරටත් දරිද්‍රතාවයට ඇද දැමීය.

භාවිතාව: ගෙවතු වගා වැඩසටහන

වසංගතය අතරතුර ආහාර සුරක්ෂිතතාවයේ අවදානම වැඩි විය. අගුලු දැමීම හේතුවෙන් ජීවනෝපායන් අතුරුදහන් වූ සහ සීමිත හෝ අක්‍රමවත් ආදායමක් ඇති අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම් විශේෂයෙන් පීඩාවට පත් විය. රජය කඩිනම් පියවර ගෙන සෞභාග්‍ය ජාතික වැඩසටහන දියත් කරමින් වගා කිරීම සහ අස්වනු හෙලීම සඳහා ගෙවතු මිලියනයකට ආධාර කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. විලවලු ඩීප් පැකට් මෙන්ම තාක්ෂණික උපදෙස් ද ලබා දෙන ලදී.

11 <https://www.unicef.org/srilanka/press-releases/unicef-and-ncpa-gravely-concerned-increase-proportion-child-cruelty-cases-reported>

නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම(FISD) හා එක්ව දැනටමත් වැඩ කරමින් සිටි ප්‍රජා වේදිකා විසින් ඔවුන්ගේ ප්‍රජාවන් තුළ ගෙවනු වගා ව්‍යාපෘති පිහිටුවීමට නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනමෙන් ඉල්ලන ලදී.

කොවිඩ් 19 (COVID-19) ට පෙර, නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) දැනටමත් ප්‍රජා මට්ටමින් ලිංගික හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පදනම් කරගත් ප්‍රවණ්ඩත්වයේ මුල හේතු විසඳීමට, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ ඒකාකාරී සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ සම්මතයන් ප්‍රශ්න කිරීමට සහ කාන්තාවන්ට අභියෝග කිරීමට විශ්වාසය ඇති කිරීමට උපකාර කිරීමට කටයුතු කරමින් සිටියේය. නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) විසින් කාන්තාවන්ට, පිරිමින්ට සහ ළමයින්ට ඔවුන්ගේ නායකත්ව කුසලතා වැඩි දියුණු කිරීමට අවශ්‍ය මෙවලම් සහ දැනුම ලබා ගැනීමට ද උපකාර කර ඇත.

ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය මත පදනම් වූ ප්‍රවණ්ඩත්වය ආමන්ත්‍රණය කරන ඔවුන්ගේ 'සතුටු පවුල් වැඩසටහනට ගෙවනු වගාව ඒකාබද්ධ කිරීමට මෙය කදිම අවස්ථාවක් ලෙස නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) සලකන ලදී.

ගෙවනු වගාව නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනමේ (FISD) කාර්ය මණ්ඩලය සහ ඔවුන් සේවය කරන ප්‍රජාවන් අතර කොවිඩ් 19 (COVID-19) සීමාවන් නිසා ඇති වූ භෞතික පරතරය පියවීමට උපකාර වූ අතර අනෙක් අතර සහයෝගය මත පදනම් වූ ව්‍යුහාත්මක, ශක්තිමත් සාමූහිකයක් ගොඩනැගීමට පෙළඹවීමක් ලබා දුන්නේය.

භාවිතාව ක්‍රියාත්මක කළ ආකාරය

නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම(FISD), විසින් බීජ බෙදාහරින ලද අතර පැළ සිටුවීමට අදාළ තාක්ෂණික දැනුම ලබා දුන් අතර පවුලේ සියලුම සාමාජිකයන් ගෙවනු වගාවට සම්බන්ධ විය යුතු ආකාරය පිළිබඳව කාන්තා සාමූහිකය සමඟ සාකච්ඡාවක් සංවිධානය කරන ලදී.

පාසල් වසා දැමීම නිසා ළමයින් නිවසේ සිටි අතර ගෙවනු වගාවටද සම්බන්ධ වීම අපේක්ෂා කරනලදී. පොදු ක්‍රියාකාරකමකට සහභාගී වීමෙන් ඔවුන් ඵලදායී ලෙස කාලය ගෙවීමෙන් ඔවුන් ගෘහස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සඳහා වැදගත් දායකයන් බවට ඔවුන් තුළ හැඟීමක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන ලදී. ඔවුන්ගේ ශක්තිය ඒකාබද්ධ ගෘහාශ්‍රිත ප්‍රයත්නයකට යොමු කිරීම ඔවුන්ගේ ආත්ම අභිමානයට විශාල රුකුලක් විය. තවද ලිංග හේදයකින් තොරව මව සහ පියා මහත්සි වී වැඩ කරන අයුරැ දුටු ළමයි එහි වැදගත් කම අවබෝධ කරගන්නා ලදී.

නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) විසින් පවුලේ සියලුම සාමාජිකයන් දිරිමත් කළේ, සියලු දෙනාටම එකට වැඩ කිරීමට හැකි වන පරිදි ගෙවනු වගාව සඳහා දිවා කාලයේ පොදු වේලාවක් වෙන් කරන ලෙසයි. මෙම කාරණය ඉතා වැදගත්. කණ්ඩායමක් ලෙස වැඩ කරන අතර එක් එක් සාමාජිකයා ප්රමුඛ කාර්යභාරයක් ඉටුකරමින් ක්රියාශීලී සහභාගිකයෙක් වේ සෑම කෙනෙකුම පොදු ඉලක්කයක් කරා වැඩ කරමින්, පවුල තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ ඒකාකාරී පිළිබඳ පෙර පැවති සංකල්ප ඉවත් කිරීමේ උපායමාර්ගික බව ඔප්පු විය.

පොදු ගෙවනු වගා කාලයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා, සෑම කෙනෙකුම - සැමියන්, පුතුන්, දියණියන් සහ භාර්යාවන් - ඉවුම් පිත්‍රම්, පිරිසිදු කිරීම සහ රෙදි සේදීම වැනි අනෙකුත් සියලුම ගෙදර දොරේ වැඩ කටයුතු ද එකට කළ යුතු බව පවුල් අවබෝධ කර ගත්හ.

ගෙවනු වගා වැඩසටහන තවමත් ක්‍රියාත්මක වන අතර, පවුල් සබඳතා ශක්තිමත් කිරීමේලා එහි සවලතාවය සැලකිල්ලට ගනිමින් නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) විසින් ප්‍රජාවන් දිරිමත් කරනු ඇත.

කොවිඩ් 19 (COVID-19) වසංගතයේ සන්දර්භය තුළ භාවිතාව සිදු කරන ලද ආකාරය

රජයේ කොවිඩ් 19 (COVID-19) මාර්ගෝපදේශ පිළිපැදීම සඳහා, පුද්ගලික සේවා සැපයීමට නොහැකි වූ විට දැඩි අගුල දැමීමේ මුල් අවධියේදී වටිස්ඇප් (Whatsapp) ඇමතුම් සහ දුරකථන සම්මන්ත්‍රණ භාවිතයෙන් බොහෝ සේවාවන් ඩිජිටල් ලෙස සපයන ලදී.

ගෙවනු වගා වැඩසටහනට සහාය වීම මෙන්ම,වසංගතය අතරතුර සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශ පිළිපැදීමටපවුල් සහ ප්‍රජාවන්ට සහාය වීම සඳහා නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. මෙමගින් නිවසේ සහ රැකියා ස්ථානයේ රජයේ කෝවිඩ් 19 (COVID-19) ආරක්ෂක ප්‍රොටෝකෝල අනුගමනය කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ තොරතුරු සපයන ලදී. ප්‍රධාන පණිවිඩ සහිත පෝස්ටර්, පණිවිඩ සහ බැනර් ප්‍රජාවන් තුළ බෙදා හරින ලද අතර ප්‍රජා සාමාජිකයින් සියලුම කොවිඩ් 19 (COVID-19) ප්‍රොටෝකෝල අනුගමනය කරන බව නිරීක්ෂණය විය.

බලපෑම

- ගෙවතු වගාව පවුල් 1500කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් විසින් සිදු කර ඇත. මෙම පවුල් බහුතරයක් ගෘහස්ථ නිංසනය සහ දුරුවන්ට එරෙහි නිංසනය අවම කිරීමට බලපෑම් කර ඇත. දුරුවන්ට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩත්වය පිළිබඳ කිසිදු වාර්තාවක් නොමැති අතර වසංගතය අතරතුර ව්‍යාපෘතියට සහභාගී වූ නිවාසවල පවුල් සාමාජිකයන් අතර සබඳතා ශක්තිමත් විය.
- පවුලේ සියලු දෙනාම ගෙදර දොරේ වැඩ කටයුතුවල නියැලෙන විට, එම වැඩ කාර්යවලට සහ ගැහැණු ළමයින්ට අඩු වනවා මෙන්ම අඩු කාලයක් ගත වන අතර, ඔවුන්ට සහයෝගයක් ලැබෙන බවද දැනේ. එය දෙමාපියන්ට තම දුරුවන් සමඟ සම්බන්ධ වීමට සහ ඔවුන්ගේ සබඳතා ශක්තිමත් කිරීමට වැඩි කාලයක් ලබා දෙයි. ශක්තිමත් සබඳතා ප්‍රවණ්ඩත්වය සහ අපයෝජනය අධෛර්යමත් කරන අතර ඒ වෙනුවට ආදරය සහ රැකවරණය ප්‍රවර්ධනය කරයි. වසංගතය අතරතුර පවුලේ සියලුම සාමාජිකයින්ගේ මානසික යහපැවැත්ම ඉහළ නැංවීමට මෙය උපකාරී වේ.
- නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) හට තම ගෙවත්තේ එකට වැඩ කරන පියවරුන්, මව්වරුන් සහ දුරුවන්ගේ පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ ජායාරූප ලැබුණු අතර, සීමාවන් ලිහිල් වූ විට, ක්ෂේත්‍ර චාරිකා සිදු කරන ලදී.

වැඩසටහනේ ප්‍රගති සමාලෝචනය කිරීමට සහ අවශ්‍ය පරිදි ක්‍රියාකාරකම් යොමුගත කිරීමට නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) දත්ත සහ තොරතුරු රැස් කිරීම දිගටම කරගෙන යයි.

භාවිතය වලදායි වූයේ ඇයි?

- පවුල් සබඳතා ගොඩනැගීම සහ දැඩි කිරීම සැමවිටම නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) හි ප්‍රජා කාර්යයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණයකි. අගුලු දැමීමේ කාලය තුළ ගෙවතු වගාව පවුලේ සාමාජිකයන් නිවසේ එකට සිටි අවස්ථාවක එම අරමුණ සඳහා වූ එක් උපායමාර්ගික මූලපිරීමක් විය.
- පුද්ගල සහ පවුල් මට්ටමින් මිනිසුන්ගේ ආහාර සුරක්ෂිත බව ගෙවතු සහතික කළේය.
- ගෙවතු වගාව විලිමහන් පවුල් කාලය සඳහා සහය වන ප්‍රයෝජනවත් ආතති නාශකයක් ලෙසද ඔප්පු විය.

- එය ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය මත පදනම් වූ ප්‍රවණ්ඩත්වයට පරිපූර්ණ ප්‍රතිචාරයක් සැපයුවේ, දුරුවන් තම දෙමාපියන් ගෙදර දොරේ වැඩ කටයුතුවලදී එකට වැඩ කිරීම, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ ඒකාකෘති මඟහරවා ගැනීමට සහ ස්ථාපිත බාධක බිඳ දැමීමට උපකාර කිරීම දුටු බැවිනි.
- එය විනෝදජනක සහ විශිෂ්ට සහයෝගී ක්‍රියාකාරකමක් වූ නව දින වර්ගයාවක් සමඟින් මුළු පවුලටම ව්‍යුහයක් නිර්මාණය කළේය. ළමයින් සහභාගී වූවා පමණක් නොව දෙමාපියන් සමඟ එක්ව තීරණ ද ගත්හ. බීජ සිටුවිය යුත්තේ කොතැනද යන්න තීරණය කිරීම, ගැහැණු ළමයෙකු හෝ පිරිමි ළමයෙකු යන භේදයකින් තොරව දුරුවන්ගේ වගකීම කුමක්ද යන්න තීරණය කිරීම වැනි සරල දේවල් ඔවුන්ට ආදරය හා අගය දැනීමට උපකාරී විය.
- පෙර පැවති කාර්ය සාමූහිකයන් සහ පිරිමින් සම්බන්ධ කර ගැනීමේ සන්ධානය නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) හට ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය සහ ගෘහස්ථ ප්‍රවණ්ඩත්වය අවම කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව දෙමාපියන් සමඟ කතා කිරීමට රාමුවක් ලබා දුන්නේය.
- ගෙදර දොරේ වැඩවලට පිරිමින් සහ ළමයින් සම්බන්ධ කර ගැනීමට කාර්යවත් දිරිමත් කෙරුණ. නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) විසින් දේශීය භාෂාවෙන් පරිශීලක-හිතකාමී පත්‍රිකාවක් සකස් කරන ලදී.
- පිරිමින් සහ පිරිමි ළමයින් ගෙදර දොරේ වැඩවලට යොමු කිරීම පහසු නොවීය. කොවිඩ් 19 (COVID-19) ට පෙර, නවෝත්පාද සමාජ සංවර්ධන පදනම (FISD) පිරිමි කණ්ඩායම් සහ පිරිමි ළමයින් ඇතුළු තරුණ කණ්ඩායම් සමඟ වැඩ කරමින් ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ ඒකාකෘති ඉගෙන ගන්නේ කෙසේද යන්න සාකච්ඡා කළේය.
- කොවිඩ් 19 (COVID-19) ආර්ථික දුෂ්කරතා ඇති කළ අතර එබැවින් ගෙවතු වගාව වැදගත් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකමක් බවට පත්විය.